

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 887/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 11/2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 11/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ, ktorý sa ako redaktor [REDAKOVANÉ] (vydavateľ periodickej tlače registrovaný na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky) zúčastnil verejného pojednávania najvyššieho súdu v napadnutom konaní, v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„V Piatok 6. mája 2016 sa konalo prvé verejné zasadnutie vo veci dovolania generálneho prokurátora [REDAKOVANÉ] a ministra spravodlivosti [REDAKOVANÉ] v kauze [REDAKOVANÉ] č. 2 TdoV/11/2015, pričom na verejné zasadanie sa primerane vzťahuje: § 298 ods. 1 Trestného poriadku: Na verejnosť, konanie, začiatok a odročenie verejného zasadnutia sa použijú primerane ustanovenia o hlavnom pojednávaní. Verejné zasadnutie bolo v zložení sudcov: [REDAKOVANÉ] - predseda

[REDAKOVANÉ] - člen

[REDAKOVANÉ] - člen

[REDAKOVANÉ] - náhradník, suploval [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] - člen

Na verejné zasadnutie som prišiel ako verejnosť a zároveň zástupca portálu [REDAKOVANÉ]. Venujeme sa súdnictvu, verejnej správe, politike a aktuálnym kauzám o zákonnosti Inšpekcie PZ, ktoré spadajú pod ministerstvo vnútra Róberta Kaliňáka.

Do senátu, ktorý dostal kauzu pridelenú dňa 16. 9. 2015, bolo vybraných 5 sudcov, medzi nimi bol aj [REDAKOVANÉ]. Keď na chodbu súdu prišla vyhlásiť zasadnutie asistentka, vošiel som do miestnosti, kde sa konalo verejné zasadnutie ako prvý - avšak videl som tam iné zloženie senátu, ako bolo stanovené - chýbal sudca [REDAKOVANÉ], ktorého suploval sudca [REDAKOVANÉ]. Preto ešte v čase, kým vchádzala verejnosť a usádzala sa - ja som sa išiel slušne sudcov opýtať, prečo tu dnes nie je prítomný sudca [REDAKOVANÉ]. Akonáhle som položil otázku, tak mimoriadne drsným, agresívnym, nevhodným a zrejme aj nezákonným spôsobom na mňa zaútočil sudca [REDAKOVANÉ], ktorý bez poučenia, resp. upozornenia skríkol zvolal na členov ZVJS, aby ma vyviedli von!“

Poukazujúc na § 254 ods. 1 Trestného poriadku, sťažovateľ zdôrazňuje, že pokyn sudcu [REDAKOVANÉ] ako člena senátu (nie predsedu senátu) najvyššieho súdu, aby

príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“) vykonali jeho opatrenie vyviesť sťažovateľa z pojednávacej miestnosti, nemá žiadnu oporu v zákone.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že „*predsedom senátu je [REDAKOVANÉ] a teda on jediný môže viesť verejné zasadnutie a zabezpečovať poriadok v súdnej miestnosti... Príslušníci Zboru väzenskej a justičnej... stráže... preto oprávnene váhali so splnením nezákonnej požiadavky sudcu [REDAKOVANÉ]... Pritom aj ja som ďalej argumentoval tým, že verejné zasadnutie ešte nezačalo a jediný kto môže vydať príkaz na zabezpečenie poriadku v súdnej miestnosti je len predseda senátu, v tomto konaní teda len [REDAKOVANÉ]... Z uvedeného nespochybniteľne vyplýva, že sudca [REDAKOVANÉ] začal konať, keď vec ešte nebola vyhlásená, čím znova porušil zákon: § 255 ods. 1 Trestného poriadku: Hlavné pojednávanie začína predseda senátu oznámením veci, ktorá bude prejednávaná. Potom zistí, či sa ustanovili osoby, ktoré boli na hlavné pojednávanie predvolané alebo o ňom upovedomené, a overí ich totožnosť. U osôb, u ktorých treba zachovať lehotu na prípravu, zistí, či táto lehota bola zachovaná.*“ (ďalej len „prvé opatrenie“).

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ uvádza, že z pojednávacej miestnosti síce nebol príslušníkmi ZVJS vyvedený, no aj napriek tomu „*predseda senátu pán [REDAKOVANÉ] ma upozornil, že od tohto momentu nemôžem už povedať ani slovo a teda mi ani neumožnil vzniesť požiadavku o hlasovanie senátu, ak som sa cítil byť jeho opatrením dotknutý – teda mi uprel právo, ktoré mi zákon umožňuje dáva: § 253 ods. 10 Trestného poriadku: Kto sa cíti byť opatrením predsedu senátu pri vedení hlavného pojednávania ukrátený, môže žiadať, aby rozhodol senát, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť nie je prípustná. Takú žiadosť aj rozhodnutie o nej treba zaznamenať v zápisnici.*“ (ďalej len „druhé opatrenie“).

Podľa sťažovateľa najvyšší súd „*prvým opatrením obmedzil právo sťažovateľa v jeho účasti na verejnom zasadnutí. Tento príkaz vydal člen senátu, a teda vecne nepríslušný orgán. Uvedený nezákonný a neústavný stav toleroval i predseda senátu, súc vedomý, že člen senátu nie je oprávnený vydávať príkazy na vyvedenie z pojednávacej miestnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ nebol nakoniec z inkriminovaného verejného zasadnutia vyvedeným, nemá pre porušenie označených práv, relevantný vplyv, keďže*

z ústavnoprávneho hľadiska nemožno tolerovať taký stav, že bude naďalej existovať príkaz, ktorý obmedzuje sťažovateľa v prístupe na verejnom zasadnutí (tento príkaz nebol doposiaľ zrušený, hoci bol vydaný nepríslušným členom senátu). K obmedzeniu práva na prijímanie a šírenie informácií došlo neústavným spôsobom v rozpore s Trestným poriadkom. Takýto postup je nakoniec nesúladný i s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, keďže postup nebol odôvodnený členom senátu a ani predsedom senátu a nakoniec obmedzoval verejnosť v prístupe na verejnom zasadnutí.“.

Druhým opatrením, ktorým predseda senátu sťažovateľa upozornil, že „*od tohto momentu nemôžem už povedať ani slovo*“, došlo podľa sťažovateľa taktiež k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vzhľadom na to, že mu ním malo byť znemožnené vykonávať procesné práva zaručené Trestným poriadkom, a to najmä „*právo žiadať senát o zmenu opatrenia vykonaného predsedom senátu*“.

K porušeniu práva na šírenie a prijímanie informácií podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru a čl. 26 ods. 1 ústavy došlo podľa sťažovateľa tým, že ako predstaviteľ tlače sa zúčastnil „*podujatí, na ktorých boli účastní ostatní predstavitelia tlače. Sťažovateľ mal v úmysle získať informácie za účelom ich využitia pri svojej novinárskej činnosti a pre referovanie o veciach verejných... Vzhľadom na jeho kritiku súdnej moci však boli obmedzené jeho práva.*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„*1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 26 ods. 1 Ústavy SR, čl. 26 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k.: 2 TdoV/11/2015 zo dňa 06. 05. 2016, ktorým došlo:*

(i) k vydaniu príkazu nasmerovanom voči sťažovateľovi členom senátu

██████████ v uvedenej trestnej veci, aby opustil pojednávaciu miestnosť,

(ii) k vydaniu príkazu nasmerovanom voči sťažovateľovi predsedom senátu

██████████ v uvedenej trestnej veci, ktorým sťažovateľovi uložil vykonať (správne nevykonať) akýkoľvek slovný prednes a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Zrušuje sa v celom rozsahu opatrenia v trestnej veci 2 TdoV/11/2015, ktorým došlo:

(i) k vydaniu príkazu nasmerovanom voči sťažovateľovi členom senátu

██████████ v uvedenej trestnej veci, aby opustil pojednávaciu miestnosť,

(ii) k vydaniu príkazu nasmerovanom voči sťažovateľom predsedom senátu

██████████ v uvedenej trestnej veci, ktorým sťažovateľovi uložil vykonať (správne nevykonať) akýkoľvek slovný prednes a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že v zmysle už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde patrí k úlohám ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní aj posúdenie, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namieta postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní, ktorý vyústil do vydania opatrenia členom senátu [REDAKOVANÉ] na vyvedenie sťažovateľa z pojednávacej siene (prvé opatrenie) a do vydania opatrenia predsedom senátu [REDAKOVANÉ], ktorým mala byť sťažovateľovi uložená povinnosť nevykonať akýkoľvek slovný prednes (druhé opatrenie) v priebehu verejného zasadnutia. Zo sťažnosti možno vyvodit', že kľúčová argumentácia sťažovateľa sa koncentruje do tvrdenia, že postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní došlo k obmedzeniu jeho práva „v jeho účasti na verejnom zasadnutí“, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

V súlade s čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každá má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

V súlade s čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by,

vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Zásada verejnosti konania ako jedna z procesnoprávných požiadaviek práva na spravodlivý súdny proces v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) plní dve základné úlohy, a to, že poskytuje individuálnu ochranu účastníkom súdneho konania a možnosť spoločenskej kontroly výkonu súdnictva. Obsahom individuálnej ochrany účastníkov súdneho konania je zabránenie nekontrolovateľnému „kabinetnému“ výkonu súdnictva, ktoré by mohlo viesť k súdnym rozhodnutiam za „zatvorenými dverami“. Verejný charakter chráni účastníkov súdneho konania pred výkonom justície v tajnosti, bez verejnej kontroly a je jedným z prostriedkov, pomocou ktorých má byť dosiahnutá dôvera v súdnictvo (rozsudok ESLP vo veci Diennet proti Francúzsku z 26. 9. 1995, sťažnosť č. 18160/91). Z príslušných ustanovení ústavy a dohovoru je zrejmé, že verejnosť konania nemá charakter absolútneho princípu, t. j. môže byť obmedzená. Výnimky zo zásady verejnosti súdneho konania sa však vzťahujú iba na súdne pojednávanie, resp. na jeho priebeh, nie však na vyhlásenie rozsudku, ktorý musí byť vyhlásený vždy verejne (m. m. II. ÚS 79/2012, II. ÚS 260/09).

Transparentnosť výkonu spravodlivosti zabezpečená verejnosťou súdneho konania prispieva k dosiahnutiu cieľa sledovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda k spravodlivému procesu (obdobne aj čl. 46 ods. 1 ústavy). Samotný dohovor v čl. 6 ods. 1 však zakotvuje výnimky z princípu verejnosti súdneho konania, ktoré sú pri ich aplikácii ovládané dodržaním požiadavky legality, legitimacy a proporcionality (I. ÚS 292/2015).

Podľa názoru sťažovateľa prvým opatrením člena senátu najvyššieho súdu došlo k obmedzeniu jeho účasti na verejnom zasadnutí. Sťažovateľ ďalej namieta, že „*pokyn, aby opatrenie*“ na vyvedenie sťažovateľa z pojednávacej miestnosti bolo vykonané prostredníctvom príslušníkov ZVJS, môže vydať v súlade s § 251 ods. 4 Trestného poriadku len predseda senátu, preto postup sudcu [REDAKOVANÉ] ako člena senátu nemá oporu v zákone. Postup sudcu [REDAKOVANÉ] je podľa sťažovateľa rovnako v rozpore

aj s § 255 ods. 1 Trestného poriadku, keďže tento postup uplatnil ešte pred začatím verejného zasadnutia.

V súlade s § 298 Trestného poriadku na verejnosť, konanie, začiatok a odročenie verejného zasadnutia sa použijú primerane ustanovenia o hlavnom pojednávaní.

Podľa § 254 ods. 1 Trestného poriadku osoby, ktoré rušia poriadok, môže predseda senátu z pojednávacej siene vykázat'. Toho, kto neuposlúchne výzvu predsedu senátu na opustenie pojednávacej siene, možno opatrením predsedu senátu vyviešť; opatrenie vykoná Zbor väzenskej a justičnej stráže.

V súlade s § 250 ods. 1 Trestného poriadku súd môže odoprieť prístup na hlavné pojednávanie maloletým, a tým, u ktorých je obava, že by rušili dôstojný priebeh hlavného pojednávania. Môže tiež urobiť nevyhnutné opatrenia proti prepĺňaniu pojednávacej siene.

Podľa § 251 ods. 4 Trestného poriadku predseda senátu môže nariadiť, aby opatrenia, ktoré vydal na zabezpečenie nerušeného priebehu hlavného pojednávania, boli vykonané prostredníctvom Zboru väzenskej a justičnej stráže.

V súlade s § 253 ods. 10 Trestného poriadku kto sa cíti byť opatrením predsedu senátu pri vedení hlavného pojednávania ukrátený, môže žiadať, aby rozhodol senát, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť nie je prípustná. Takú žiadosť aj rozhodnutie o nej treba zaznamenať v zápisnici.

V súlade s § 255 ods. 1 Trestného poriadku hlavné pojednávanie začína predseda senátu oznámením veci, ktorá bude prejednávaná. Potom zistí, či sa ustanovili osoby, ktoré boli na hlavné pojednávanie predvolané alebo o ňom upovedomené, a overí ich totožnosť. U osôb, u ktorých treba zachovať lehotu na prípravu, zistí, či táto lehota bola zachovaná.

V súlade s § 10 ods. 19 Trestného poriadku opatrenia sú neformálne ústne alebo písomné rozhodnutia technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy.

Podľa § 162 ods. 1 Trestného poriadku súd rozhoduje rozsudkom, trestným rozkazom alebo príkazom, kde to zákon výslovne ustanovuje; v ostatných prípadoch rozhoduje, ak zákon neustanovuje niečo iné alebo ak rozhodnutie nemá technicko-organizačnú alebo operatívnu povahu, uznesením.

Zo samotnej sťažnosti zjavne vyplýva, že k vykonaniu prvého opatrenia sudcu [REDAKOVANÉ] na vyvedenie sťažovateľa z pojednávacej siene príslušníkmi ZVJS v končenom dôsledku nedošlo, takže k reálnemu obmedzeniu práva sťažovateľa byť prítomný na verejnom zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo 6. mája 2016, prvým z namietaných opatrení ani nemohlo dôjsť.

Rešpektujúc svoju konštantnú judikatúru, ústavný súd poznamenáva, že vzhľadom na zmysel a účel sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako špecifického právneho prostriedku ochrany pred porušením základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej zmluvy je neodmysliteľnou súčasťou rozhodovania o takejto sťažnosti aj posúdenie, či sťažovateľovi bola napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci spôsobená (reálna) ujma, resp. či mu ešte takáto ujma v čase rozhodovania ústavného súdu (reálne) hrozí. V situácii keď ústavný súd zistí, že sťažovateľovi napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nebola spôsobená žiadna ujma, resp. mu už žiadna ujma v čase rozhodovania nehrozí, neexistuje relevantný dôvod na vyslovenie porušenia ústavou garantovaných práv, v opačnom prípade by totiž rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nadobudlo akademický charakter (m. m. II. ÚS 431/2016).

Vzhľadom na to, že k reálnemu obmedzeniu účasti sťažovateľa na verejnom zasadnutí 6. mája 2016 na základe prvého opatrenia nedošlo, je bez právneho dôvodu, aby ústavný súd zaujímal meritórny postoj k námietke sťažovateľa, že opatrenie na jeho vyvedenie z pojednávacej siene, ktoré malo byť vykonané príslušníkmi ZVJS, bolo vydané v rozpore s § 255 ods. 1 a s § 251 ods. 4 Trestného poriadku, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd nepripisuje

právnú relevanciu ani tvrdeniu sťažovateľa, že „*prikaz nebol doposiaľ zrušený*“. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že podľa jeho zistení sa vo veci vedenej najvyšším súdom pod sp. zn. 2 TdoV 11/2015 podľa zistení ústavného súdu konalo verejné zasadnutie aj 6. júna 2016, t. j. ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, pričom sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuvádza žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by preukazovali, že obmedzenie v jeho účasti na verejnom zasadnutí na základe prvého opatrenia naďalej trvá.

Tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého druhým opatrením vydaným predsedom senátu najvyššieho súdu, ktorým mu malo byť znemožnené vykonať v priebehu verejného zasadnutia „*akýkoľvek slovný prednes*“, došlo k porušeniu jeho práv garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže v jeho dôsledku si nemohol uplatňovať procesné práva zaručené mu Trestným poriadkom, a to najmä „*právo žiadať senát o zmenu opatrenia vykonaného predsedom senátu*“ v súlade s § 253 ods. 10 Trestného poriadku, považuje ústavný súd za účelové.

Je nepochybné, že tak prvé, ako aj druhé opatrenie bolo vo vzťahu k sťažovateľovi prijaté na účely zaistenia poriadku v súdnej sieni a zabezpečenia nerušeného priebehu verejného zasadnutia. Druhé opatrenie preto nemožno podľa názoru ústavného súdu interpretovať tak, ako ho mylne interpretuje sťažovateľ, ktorý ho stotožňuje so zákazom žiadať senát najvyššieho súdu, aby preskúmal opatrenie prijaté predsedom senátu pri vedení verejného zasadnutia. Pokiaľ sa sťažovateľ cítil byť druhým opatrením predsedu senátu dotknutý na svojich právach, mohol sa podľa názoru ústavného súdu nepochybne domáhať jeho preskúmania senátom. V sťažnosti však sťažovateľ neuvádza žiadne relevantné skutočnosti (okrem „*prikazu predsedu senátu nevykonať slovný prednes*“), ktoré by preukazovali, že sa preskúmania druhého opatrenia senátom skutočne dožadoval, pričom neargumentuje ani tým, že síce žiadal o preskúmanie opatrenia predsedu senátu, ale zaznamenanie tejto žiadosti mu bolo odmietnuté.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ nedomáhal preskúmania druhého (ale i prvého) opatrenia predsedu senátu senátom najvyššieho súdu podľa § 253 ods. 10 Trestného

poriadku priamo na verejnom zasadnutí, zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti ako neprípustnej podľa § 25 ods. 2 (v spojení s § 53 ods. 1) zákona o ústavnom súde. Zároveň ústavný súd zastáva názor (vzhľadom na obsah a charakter výhrad sťažovateľa proti prvému a druhému opatreniu), že medzi napadnutým postupom najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti, ako aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ namieta aj porušenie slobody prejavu a práva na informácie garantovaného prostredníctvom čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom,

aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

K porušeniu práva na informácie a slobody prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru a čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že sa ako predstaviteľ tlače zúčastnil „*podujatí, na ktorých boli účastní ostatní predstavitelia tlače. Sťažovateľ mal v úmysle získať informácie za účelom ich využitia pri svojej novinárskej činnosti a pre referovanie o veciach verejných... Vzhľadom na jeho kritiku súdnej moci však boli obmedzené jeho práva.*“.

Sťažovateľ nad rámec už citovaného bližšie vo svojej sťažnosti nekonkretizuje, akým spôsobom malo dôjsť k neprípustnému zásahu do jeho práva na informácie a slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom najvyššieho súdu. Sťažovateľ teda v sťažnosti len vo všeobecnosti uvádza, že jeho „*úmyslom bolo získať informácie za účelom ich využitia pri novinárskej činnosti*“. Túto argumentáciu sťažovateľa ústavný súd považuje za zjavne nedostatočnú na to, aby len na jej základe mohol dospieť k záveru o porušení jeho základného práva podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru. K tomuto záveru vedie ústavný súd nespochybniteľná skutočnosť, že úmysel sťažovateľa získať informácie bol reálne naplnený tým, že sa verejného zasadnutia senátu najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 6. mája 2016 reálne zúčastnil.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že napadnutým postupom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, a preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec tohto záveru ústavný súd poznamenáva, že podstatná časť argumentácie sťažovateľa sa dotýka podľa jeho názoru nezákonnej zmeny v zložení vo veci konajúceho senátu najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovateľ ako

zástupca verejnosti a zástupca médií si svojou prítomnosťou na verejnom zasadnutí zabezpečil prístup k informáciám o trestnej veci, ktorú senát najvyššieho súdu v napadnutom konaní prerokúval, vrátane relevantných informácií o zmene personálneho obsadenia senátu najvyššieho súdu, o ktorých sa dozvedel, pričom tieto mohol následne slobodne šíriť. Sťažovateľ neuvádza žiadne skutočnosti, ktorými by odôvodňoval opak. Účasťou na verejnom zasadnutí bola sťažovateľovi ako zástupcovi verejnosti daná možnosť spoločenskej kontroly výkonu súdnictva, ktorú však nemožno zamieňať s individuálnou ochranou práv, ktorá patrí výlučne stranám (účastníkom) konania. Vo všeobecnosti je totiž každá zmena v zložení senátu konajúceho v príslušnej veci spojená s ústavnou zásadou neodňateľnosti zákonného sudcu a základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Výlučným disponentom základného práva na zákonného sudcu je teda strana (účastník) konania, ktorej výlučne patrí právo porušenie tohto základného práva namietat'.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už nebol právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2016